

ВТРАТИ НАУКИ

УДК 929

О. І. Цуркан¹, канд. геогр. наук, старший науковий співробітник

А. О. Буяновський², канд. геогр. наук, доцент

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

¹Проблемна науково-дослідна лабораторія географії ґрунтів та охорони ґрунтового покриву чорноземної зони (ПНДЛ-4)

²Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

вул. Дворянська, 2, Одеса, 65082, Україна

grunt.ggf@onu.edu.ua

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ГАЛИНИ СЕРГІЇВНИ СУХОРУКОВОЇ

17.01.2023 р. перервалось життя знаної науковця-практика, ученої в сфері ґрунтознавства, агрономії, зрошувального землеробства, вихователя і організатора, людини великої душі, багаторічної завідувачки Проблемної науково-дослідної лабораторії географії ґрунтів та охорони ґрунтового покриву чорноземної зони (ПНДЛ-4), співробітниці кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів Одеського університету Сухорукової Галини Сергіївни. Майже увесь її трудовий шлях пройшов в стінах нашого університету в ґрунтознавчій експедиції та ПНДЛ-4. Її смерть – це непоправна втрата для науковців, колег, учнів та родини. Однак її учні і колеги залишать в пам'яті про цю мудру людину, невтомну трудівницю та прекрасного педагога лише найкращі спомини, настанови та згадки.

Ключові слова: ґрунтознавство, зрошувані меліорації, Одеський університет, Проблемна науково-дослідна лабораторія географії ґрунтів та охорони ґрунтового покриву чорноземної зони (ПНДЛ-4), кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів, Сухорукова Галина Сергіївна

Галина Сергіївна Сухорукова – надзвичайна людина, талановитий дослідник-науковець, вчений-аграрій. Народилась 5 березня 1935 року в місті Будьонівськ Ставропольського краю, де на той час батько Лисогоров Сергій Дмитрович працював в науково-дослідному інституті незрошуваної бавовни нових районів. В 1939 році сім'я переїхала в місто Херсон.

Зі слів Галини Сергіївни на згадку про своє дитинство «В пам'яті залишилась згадка про те, що кожний вечір ми всі разом

сім'єю ходили на дослідні поля батька. У якості прогулянки ми спостерігали за станом рослин на варіантах досліду. Все це обговорювалося з нами – дітьми, як із рівними. Для нас ази дослідної справи засвоювалися як усе те, чого має навчитися людина у перші роки життя – ходити, говорити, мислити тощо».

Свою майбутню професію Галина Сергіївна обрала з дитинства. Тому після закінчення школи в 1954 році Галина Сергіївна вступила в Херсонський сільськогосподарський інститут й у 1958 році отримала диплом за спеціальністю «Вчений агроном».

Після закінчення інституту Галина Сергіївна, уже одружена, разом з чоловіком Валентином Федоровичем Сухоруковим поїхали до радгоспу «40-річчя Жовтня» Снігурівського району Миколаївської області, де вона працювала агрономом-селекціонером з 1958 по 1961 роки. Далі Галина Сергіївна працювала аналітиком в Херсонській зональній агрохімічній лабораторії, а з 1967 року, коли Сухорукови остаточно вирішили переїхати до Одеси, працювала аналітиком експедиції при кафедрі ґрунтознавства і географії ґрунтів, а згодом – в Проблемній науково-дослідній лабораторії географії ґрунтів та охорони ґрунтового покриву чорноземної зони (ПНДЛ-4) при геолого-географічному факультеті Одеського державного університету (ОДУ). В 1973 році Галина Сергіївна вступила до заочної аспірантури при кафедрі ґрунтознавства і географії ґрунтів ОДУ й працювала в ПНДЛ-4 молодшим науковим співробітником. Вона ніколи не була «кабінетним науковцем» і одразу включилась в наукову роботу й постановку польових дослідів, брала участь в ґрунтознавчих експедиційних дослідженнях.

Галина Сергіївна під керівництвом професора Гоголева Івана Миколайовича успішно захистила кандидатську дисертацію на тему «Родючість чорноземних ґрунтів півдня України та шляхи її регулювання в умовах зрошення» та отримала у травні 1976 р. науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук. Сухорукова Г.С. в період з 1980 по 1985 рр. та з 2000 по 2007 рр. була завідувачем ПНДЛ-4. В жовтні 1988 року їй присвоїли вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «Ґрунтознавство».

Працюючи науковцем за основним місцем роботи протягом тривалого періоду Галина Сергіївна суміщала викладацьку діяльність на кафедрі ґрунтознавства і географії ґрунтів ОДУ, викладаючи на високому рівні низку спекурсів студентам географам-ґрунтознавцям за професійними спрямуваннями науково-дослідної тематики підрозділу університету.

Вагомий внесок зроблено Галиною Сергіївною разом з науковцями ПНДЛ-4 та кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів ОДУ в практику зрошуваного землеробства з впровадження технологій використання зрошуваних земель, що виключає зниження ґрунтової родючості та забезпечує охорону зрошуваних ґрунтів.

Під керівництвом Галини Сергіївни в 1974 році був закладений багатofакторний багаторічний дослід (1974–1984 рр., с. Зелений Гай Миколаївської

області) з вивчення впливу зрошувальної води річки Південний Буг на ґрунтоутворювальні процеси звичайних чорноземів (кормова сівозміна), динаміки та механізму цих процесів на різних агротехнічних фонах. Обґрунтовано меліоративні заходи, що сприяють багаторічному покращенню ґрунтових умов: збільшенню вмісту гумусу та в його складі гумінових кислот, стабілізації фізичних властивостей та сольового складу, зниженню лужності, підвищенню родючості ґрунтів.

На території Нижньодністровської зрошувальної системи в межах бувшої Петродолинської сільської ради Одеської області в 1986 році закладено багатофакторний польовий дослід з вивчення впливу зрошувальної води річки Дністер на ґрунтоутворювальні процеси чорноземів південних (овочева сівозміна), впливу різних норм добрив на урожай сільськогосподарських культур в умовах зрошення. Обґрунтовані агро меліоративні заходи, що забезпечать одержання високих врожаїв сільськогосподарських культур за умов збереження і підвищення родючості ґрунтів, охорони навколишнього середовища.

Галина Сергіївна з високою самовіддачею ставилась до своєї справи. Результати впровадження окремих її розробок підтверджені актами та відзначені різного рівня грамотами та подяками. Учні і колеги Галини Сергіївни, для яких вона була не лише наставником, а і другом, з теплотою завжди згадують її мудрі підказки, мотиваційні розповіді-настанови, історії про виконання унікальних польових дослідів.

Колектив факультету, кафедри і Проблемної лабораторії глибоко сумує з приводу смерті Галини Сергіївни. Пам'ять про Галину Сергіївну назавжди збережеться в наших серцях.

Найважливішою цінністю і гордістю Галини Сергіївни завжди була її родина, діти. Висловлюємо сердечне співчуття рідним і близьким Галини Сергіївни з приводу її смерті.

Колективи геолого-географічного факультету, кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру, Проблемної науково-дослідної лабораторії географії ґрунтів та охорони ґрунтового покриву чорноземної зони

O. I. Tsurkan¹,

A. O. Buyanovskiy²,

Odesa I. I. Mechnikov National University

¹Problem scientific and research laboratory of geography and soil conservation of chernozem zone (PSCL-4)

²Department of Geography of Ukraine, Soil science and Land Cadastre
2, Dvorianska St., Odesa, 65082, Ukraine
grunt.ggf@onu.edu.ua

BRIGHT MEMORY OF HALYNA SERHIIVNA SUKHURUKOVA

On January 17, 2023, the life of a well-known scientist-practitioner, a scientist in the field of soil science, agronomy, irrigated agriculture, an educator and organizer, a person with a great soul, and a long-time head of the Problem Research Laboratory of Soil Geography and Soil Cover Protection of the Chernozem Zone (PSCL-4) was interrupted, employee of the Department of Soil Science and Geography of Odesa University Halyna Serhiivna Sukhorukova. Halyna Serhiivna spent her entire career within the walls of our university in the soil science expedition and PSCL-4 from the time of their foundation until her retirement. Her death is an irreparable loss for scientists, colleagues, students and family. However, her students and colleagues will leave only the best memories, instructions and memories of this wise person, tireless worker and wonderful teacher.

Keywords: soil science, irrigated land reclamation, Odesa University, Problem Research Laboratory of Geography of Soils and Soil Cover Protection of the Chernozem Zone (PSCL-4), Department of Soil Science and Geography of Soils, Halyna Serhiivna Sukhorukova.